

UCHWAŁA

15 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak (przewodniczący)

SSN Roman Trzaskowski

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Banaś

na posiedzeniu jawnym 15 października 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa K. spółki akcyjnej w T.

przeciwko Z. spółce akcyjnej w M.

o zapłatę,

na skutek przedstawienia przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku

postanowieniem z 16 kwietnia 2024 r., I AGa 68/23,

zagadnienia prawnego:

„czy termin przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody wynikającej z nienależytego wykonania umowy o dzieło na podstawie art. 471 k.c., rozpoczyna się zgodnie z art. 646 k.c. niezależnie od tego kiedy szkoda powstała, czy też w takim przypadku początek tego terminu powinien być ustalony zgodnie z regułami określonymi w art. 120 k.c.?”

podjął uchwałę:

Termin przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody wynikającej z nienależytego wykonania umowy o dzieło przysługującego na podstawie art. 471 k.c. rozpoczyna bieg w chwili określonej w art. 646 k.c.

Roman Trzaskowski

Władysław Pawlak

Karol Weitz

(r.n.)

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Toruniu wyrokiem z 30 grudnia 2022 r. w sprawie z powództwa K. S.A. w T. (poprzednio K.1 S.A.) przeciwko pozwanej Zakładom Mechanicznym „W.” S.A. w M. umorzył postępowanie co do kwoty 467 150 zł wraz z odsetkami ustawowymi (wskutek cofnięcia pozwu), oddalił powództwo w pozostałej części i orzekł o kosztach procesu. Apelację od wyroku z 30 grudnia 2022 r. wniosła powódka. Sąd Apelacyjny w Gdańsku rozpoznając tę apelację powziął poważne wątpliwości prawne którym dał wyraz występując z przedstawionym na wstępie zagadnieniem prawnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje: Zgodnie z art. 646 k.c., roszczenia wynikające z umowy o dzieło przedawniają się z upływem dwóch lat od dnia oddania dzieła, a jeżeli dzieło nie zostało oddane - od dnia, w którym zgodnie z treścią umowy miało być oddane. Przywołany przepis stanowi w zakresie określenia długości terminu przedawnienia, jak i w zakresie wskazania początku biegu tego terminu, normę szczególną wobec art. 118 oraz art. 120 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 16 kwietnia 2024 r., II CSKP 1313/22 nie publ. i powołane tam dalsze orzecznictwo). Do kategorii roszczeń, które objęte są zakresem przedmiotowym art. 646 k.c. należą przy tym wszystkie roszczenia wynikające z umowy o dzieło. Roszczeniem wynikającym z umowy o dzieło jest również roszczenie o naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania takiej umowy (art. 471 k.c.) Roszczenie takie przysługuje bowiem uprawnionemu dlatego, że strony zawarły umowę o dzieło i doszło do jej niewykonania lub nienależytego wykonania i uprawniony doznał wskutek tego szkody Jego formalną podstawą jest wprowadzić przepis ustawy (art. 471 k.c.), jednak nie mogłoby ono w ogóle powstać, gdyby umowa o dzieło nie doszła do skutku. W tym sensie roszczenie o naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania umowy o dzieło jest roszczeniem wynikającym z takiej umowy.

Przyjmując przedstawiony punkt widzenia należało w rezultacie również uznać, że termin przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody wynikającej z nienależytego wykonania umowy o dzieło na podstawie art. 471 k.c. rozpoczyna

bieg w chwili określonej w art. 646 k.c. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie ma świadomość, że taka regulacja i przyjęta powyżej jej wykładnia może w skrajnej sytuacji skutkować tym, że wspomniane roszczenie może ulec przedawnieniu jeszcze przed powstaniem szkody kontraktowej. Może do tego dojść w razie, gdy szkoda wynikająca z niewykonania lub nienależytego wykonania umowy o dzieło powstanie po upływie dwóch lat od dnia oddania dzieła lub – w wypadku, gdy nie zostało ono oddane – po upływie dwóch lat od dnia, w którym zgodnie z treścią umowy miało być oddane. Rezultat taki jest oczywiście niepożądany, Sąd Najwyższy ocenił jednak, że próba rozwiązania tego problemu na drodze wykładni na gruncie *legis latae* byłaby zbyt daleko idąca. Pożądana w tym zakresie byłaby interwencja ustawodawcza celem usunięcia skutków braku dostosowania regulacji art. 646 k.c. do sytuacji, w której chodzi o przedawnienie roszczeń o naprawienie szkody kontraktowej. W obowiązującym stanie prawnym nie można także wykluczyć sytuacji, w której możliwym remedium dla negatywnego skutku upływu terminu przedawnienia roszczenia w zależności od okoliczności mogłoby być potraktowanie podniesienia zarzutu przedawnienia jako nadużycia prawa podmiotowego (art. 5 k.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy podjął uchwałę, jak na wstępie.

[a!]

Roman Trzaskowski

Władysław Pawlak

Karol Weitz